

**UCHWAŁA NR XXIV/192/2013
RADY GMINY CHYBIE**

z dnia 19 marca 2013 r.

w sprawie Programu wspierania rodziny w Gminie Chybie na lata 2013-2015.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r poz. 135),

Rada Gminy Chybie uchwala:

§ 1. Uchwala się „ Program wspierania rodziny w Gminie Chybie na lata 2013-2015”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Wójtowi Gminy Chybie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Mirosław Wardas

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

W

GMINIE CHYBIE

NA LATA 2013-2015

SPIS TREŚCI

Strona

I. Wstęp.....	3
II. Diagnoza Środowiska.....	4
III. Cele programu.....	9
IV. Zadania realizowane w ramach programu.....	9
V. Sposób realizacji zadań.....	11
VI. Realizatorzy i partnerzy programu.....	12
VII. Zasady finansowania programu.....	12
VIII. Ewaluacja i ocena programu.....	13
IX. Sposób kontroli realizacji programu.....	14

I. WSTĘP

Każdy człowiek żyje w określonym środowisku. Pierwszym, a zarazem najważniejszym środowiskiem wychowawczym jest rodzina.

Rodzina jest podstawowym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dziecka, które powinno zapewnić mu bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne. W rodzinie dziecko styka się po raz pierwszy z innymi ludźmi, nawiązuje pierwsze kontakty, zdobywa pierwsze doświadczenia.

Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone indywidualną opieką ma możliwość zaspakajania swoich potrzeb, dzięki czemu może się prawidłowo rozwijać.

Rodzina oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na dziecko, przekazując mu system wartości, tradycje, kształtując jego aktywność i postępowanie na całe życie.

Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Do najważniejszych funkcji rodziny należą :

- 1) funkcja prokreacyjna – zapewnienie ciągłości gatunku,
- 2) funkcja społeczna – przygotowanie dziecka do wejścia w życie społeczne, pielęgnowanie go, wychowywanie, zaspokajanie potrzeb emocjonalnych,
- 3) funkcja kulturowa – przekazywanie dziecku dziedzictwa kulturowego,
- 4) funkcja gospodarcza – prowadzenie gospodarstwa domowego.

To od swoich rodziców dziecko uczy się myśleć, mówić, kontrolować i opanować swoje reakcje.

Ochrona prawna rodziny jest jedną z podstawowych zasad Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W myśl art.72 ust. 1 i 2 Konstytucji organy władzy publicznej zobowiązane są do ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Dlatego, jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na rzecz dziecka i rodziny określonych działań.

Mianem *rodziny dysfunkcyjnej* określa się rodzinę, w której konflikt, złe zachowanie, często zaniedbywanie dzieci lub nadużycie ze strony poszczególnych rodziców występują stale i regularnie. Dzieci w takich rodzinach dorastają z przekonaniem, że takie rozwiązanie jest normalne.

Aktualne badania socjologiczne wskazują, że proces wychowania i socjalizacji dzieci i młodzieży w rodzinie bywa zdeformowany przez takie zjawiska jak: alkoholizm, ubóstwo, rozpad rodzinny przez rozwód, nieporadność życiową rodziców, a także przestępstwo przeciwko rodzinie, w tym przeciw dzieciom. Rodziny takie wymagają stałego wsparcia i monitorowania przez przedstawicieli różnych grup zawodowych: pracowników socjalnych, asystentów rodziny, policji, pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych.

W styczniu 2012 r. weszła w życie Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która określa między innymi zadania gminy w tym zakresie.

Jednym z tych zadań, co wynika z art.176 cyt. ustawy, jest obowiązek opracowania 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Celem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a zwłaszcza przeżywających trudności związanych z opieką i wychowywaniem dzieci, zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, rozwijanie profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku.

II. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

LUDNOŚĆ GMINY CHYBIE

W rozwoju demograficznym Gminy Chybie występuje charakterystyczny dla Polski trend polegający na okresowym przyroście lub ubytku liczby ludności, co jest wynikiem tzw. wyżów i niżów demograficznych. Zjawiska te mają istotny wpływ np. na planowanie potrzeb w usługach publicznych, oświacie i wychowaniu, pomocy społecznej, ochronie zdrowia oraz na rynek pracy.

Struktura i dynamika ludności Gminy Chybie w latach 2010, 2011 i 2012

Wyszczególnienie	2010	2011	2012
Ogółem ludność :	9362	9397	9500

<i>w tym mężczyzn :</i>	4587 (48,9%)	4625 (49,21 %)	4681 (49,27%)
<i>w tym kobiet :</i>	4775 (51,00 %)	4772 (50,78%)	4819 (50,72%)

Źródło : Urząd Gminy w Chybiu

Ludność Gminy Chybie w poszczególnych sołectwach według płci

– stan na 31 grudnia 2012 r.

Sołectwo	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Dzieci i młodzież do lat 18
<i>Chybie</i>	3903	1936	1967	888
<i>Frelichów</i>	627	321	306	156
<i>Mnich</i>	3622	1756	1866	780
<i>Zaborze</i>	1036	517	519	242
<i>Zarzeczce</i>	312	151	161	76

Źródło: Urząd Gminy w Chybiu

Karta Diagnostyczna Nr 1 Programu Wspierania Rodziny

- stan na grudzień 2012 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓŁEM	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY
OGÓŁEM LUDNOŚĆ	9500	4681	4819
W wieku przedprodukcyjnym / 0-13 lat /	1569	817	752
W wieku przedprodukcyjnym / 14-18 lat /	573	317	256

Źródło: Urząd Gminy w Chybiu, PCPR w Cieszynie

Karta diagnostyczna Nr 2 Programu Wspierania Rodziny

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2010	Rok 2011	ROK 2012
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w tym :	435	423	460
Liczba rodzin z 1 dzieckiem	28	33	33
Liczba rodzin z 2 dzieci	32	23	38
Liczba rodzin z 3 dzieci	18	19	22
Liczba rodzin z 4 i więcej dzieci	18	20	16
Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne ogółem :	593	512	586
liczba rodzin pobierających zasiłki rodzinne w tym:	225	204	186
Liczba rodzina z 1 dzieckiem	78	69	56
Liczba rodzin z 2 dzieci	80	75	78
Liczba rodzin z 3 dzieci	43	39	37

Liczba rodzin z 4 i więcej dzieci	24	21	20
Liczba dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością	48	50	53
Liczba rodzin korzystających funduszu alimentacyjnego w tym:	29	33	31
Liczba rodzin z 1 dzieckiem	16	17	16
Liczba rodzin z 2 dzieci	8	10	7
Liczba rodzin z 3 i więcej dzieci	6	6	8
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	19	18	22

Źródło: GOPS w Chybiu

Karta diagnostyczna Nr 3 Programu Wsparcia Rodziny

Główne przyczyny i powody ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej			
Występujący problem	Rok 2010 Ilość osób	Rok 2011 Ilość osób	Rok 2012 Ilość osób
Ubóstwo	339	320	263
Niepełnosprawność	208	164	135
Bezrobocie	352	318	296

Poradnia rodzinna Miejski Ośrodek	245	254	268
Długotrwała choroba	233	205	189
Alkoholizm	33	38	21
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych	149	178	169
Wielodzietność	118	116	106
Rodziny niepełne	87	106	97
Przemoc w rodzinie	28	21	14
Liczba dzieci z terenu Gminy Chybie przebywających w pieczy zastępczej	13	17	16

Źródło : GOPS w Chybiu

Odbiorcami Gminnego Programu Wspierania Rodziny będą rodziny zamieszkałe w Gminie Chybie, doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

III. CELE PROGRAMU :

1. Cel główny :

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

2. Cele szczegółowe:

- 1) Wsparcie materialne, zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- 2) Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów wychowawczo-opiekuńczych

IV. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU:

Cele szczegółowe ad.1

- 1) świadczenie pomocy materialnej i rzeczowej na rzecz rodzin będących w trudnej sytuacji materialnej i życiowej;
- 2) objęcie dzieci i młodzieży szkolnej bezpłatnym dożywianiem w przedszkolach i szkołach do ukończenia szkół ponadgimnazjalnych;
- 3) świadczenie pomocy w formie zaopatrzenia dzieci i młodzieży szkolnej w podręczniki i przybory szkolne;
- 4) umożliwienie dzieciom i młodzieży szkolnej korzystania z pomocy w formie stypendiów szkolnych;
- 5) umożliwienie dzieciom i młodzieży szkolnej udziału w zajęciach w świetlicach socjoterapeutycznych;
- 6) umożliwienie dzieciom i młodzieży szkolnej, wyjazdu na wypoczynek letni i zimowy, zorganizowanie czasu wolnego w czasie przerw wakacyjnych;
- 7) umożliwienie dzieciom i młodzieży szkolnej udziału w zajęciach korekcyjnych;
- 8) świadczenie pomocy w formie zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży szkolnej;
- 9) zabezpieczenie środków finansowych z przeznaczeniem na pobyt dzieci i młodzieży szkolnej w pieczy zastępczej.

Cele szczegółowe ad. 2

- 1) diagnozowanie i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin,
- 2) profilaktyka poprzez edukację i wczesne interweniowanie w rodzinach zagrożonych dysfunkcją,
- 3) zapewnienie dzieciom i młodzieży szkolnej pomocy pedagoga i psychologa,
- 4) systematyczna praca socjalna,
- 5) zapewnienie pomocy asystenta rodziny,
- 6) zapewnienie poradnictwa rodzinnego, prawnego i psychologicznego rodzinom dotkniętych dysfunkcją,
- 7) doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodzin, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny,
- 8) uwrażliwienie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych,
- 9) promowanie rodziny jako priorytetu w pracy instytucji i służb na jej rzecz.

V. SPOSÓB REALIZACJI ZADAŃ

W pracy z rodziną ważna jest koordynacja różnych instytucji i służb wspierających rodziny.

Założenie programu jest takie, że praca z rodziną będzie realizowana przez *grupę interdyscyplinarną*, w skład których w zależności od potrzeb wchodzić będą w szczególności :

-) pracownik socjalny,
-) asystent rodziny,
-) pedagog szkolny,
-) wychowawca przedszkolny,
-) kurator zawodowy,
-) przedstawiciel policji,
-) przedstawiciel służby zdrowia.

Zadaniem grupy interdyscyplinarnej będzie opracowanie i realizowanie indywidualnego planu pomocy na rzecz dziecka i rodziny. Wsparcie i pomoc powinna być kierowana do osób i rodzin, które z różnych przyczyn nie mogą funkcjonować prawidłowo w oparciu o swoje środki i zasoby.

Wsparcie powinno być wielopłaszczyznowe i obejmować powinno zarówno poprawę ich warunków bytowych, jak i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, barier w dostępie do leczenia i wypoczynku.

Zakłada się, że diagnozę skali potrzeb i problemu przeprowadzać będą wszystkie instytucje i służby zajmujące się problemem w rodzinie.

Zbudowanie gminnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną pozwoli na sukcesywne wsparcie zewnętrzne rodzin.

Poza tym praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (pedagogicznego, psychologicznego, prawnego i zawodowego) oraz w formie zajęć psychoedukacyjnych dla rodziców i dzieci.

VI. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Założenia Programu Wspierania Rodziny w ramach swoich kompetencji winny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty realizujące zadania na zlecenie Gminy Chybie oraz osoby specjalizujące się, bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną, a są to w szczególności :

1. Właściwy wydział w Urzędzie Gminy Chybie,
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chybiu,
3. Szkoły podstawowe i gimnazjalne z terenu Gminy Chybie,
4. Przedszkola publiczne i niepubliczne z terenu Gminy Chybie,
5. Gminny Ośrodek Kultury w Chybiu,
6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chybiu,
7. Zakłady opieki zdrowotnej z terenu Gminy Chybie,
8. Komisariat Policji w Strumieniu,
9. Kościoły,
10. Samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym (PCPR, Sąd Rejonowy w Cieszynie)

VII. ZASADY FINASOWANIA PROGRAMU

Finansowanie programu odbywać się będzie ze środków :

1. środków własnych Gminy Chybie,
2. dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy,
3. dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
4. programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
5. funduszy Unii Europejskiej,
6. innych środków pozyskanych w ramach konkursów dotacyjnych.

VIII. EWALUACJA I OCENA PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Gminie Chybie ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany.

Koordynatorem programu będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Chybiu.

Ewaluacja Programu będzie oparta na analizie przez GOPS w Chybiu na podstawie danych pozyskanych przede wszystkim z : PCPR w Cieszynie, GOPS w Chybiu, GKRPA w Chybiu „Szkół z terenu Gminy Chybie i spoza terenu Gminy Chybie, Komisariatu Policji w Strumieniu, Przedszkoli, Organizacji Pozarządowych.

Zbierane dane dotyczyć będą między innymi :

1. liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej,
2. liczby rodzin objętych pomocą asystenta rodziny,
3. liczby dzieci i młodzieży objętych pomocą w formie dożywiania w szkołach i przedszkolach, „ wyprawki szkolnej ”, stypendiów szkolnych o charakterze socjalnym, wypoczynku letniego i zimowego,

4. liczby dzieci i młodzieży szkolnej korzystających z zajęć w świetlicach socjoterapeutycznych,
5. liczby dzieci i młodzieży objętych pomocą pedagogiczną,
6. liczby rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi objętymi pracą socjalną,
7. liczby rodzin korzystających ze specjalistycznego poradnictwa,
8. liczby rodzin z dziećmi, gdzie miały miejsce interwencje Policji,
9. liczby dzieci i młodzieży, które weszły w konflikt z prawem,
10. liczby dzieci i młodzieży umieszczonej w pieczy zastępczej.

IX. SPOSÓB KONTROLI I REALIZACJI PROGRAMU:

- I.** W terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt Gminy Chybie przedstawia radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.
- II.** Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywania ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Przewodniczący Rady Gminy

Mirosław Wardas